

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

Nr. 110.

Brașov, Mercuri, 18 (30) Mai

1894.

„La onărea Ungariei“.

Sub acest titlu diarul „Politik“ din Praga dela 27 Maiu n. c. publică următorul articol de fond:

Sentința pronunțată în procesul dela Clușiu ală Românilor va da naștere unui țipet de indignare în totu locul, unde simțământul moral formeză măsura, după care se judecă cestunile de drept public și de morală politică. Niciodată legea n'a fost dejosită cu o nerășinare atât de cinică la rolul unei slugi depravate a urei politice și a netoleranței naționale, ca și cum s'a întemplată acăsta în Clușiu. Deși tribunalul și-a dat în decursul procesului totă osteneța, ca să ne ia oră ce iluziune; deși prin modul conducerii procesului au făcut se se aștepte lumea la ceva grozav în ce atinge sentința: totuși sentința pronunțată a întrecut și cele mai pesimiste așteptări.

Inchisore de mai mulți ani este pedepsă acolor bărați, cari au uezat se protesteze pe față la treptele tronului în contra unui sistem de asuprire politică și națională, care și-a pus de țintă sugrumarea individualităților naționale din Ungaria în favorul singurei rase domnitore maghiare. Nimic alta n'au făcută acești bărați, cari aparțin flărei nămului lor, și cari în parte au încărunțit în serviciu onorific ală națiunii lor, decât că, după ce au secat tote mijlocele de apărare legală contra volniciei maghiare, după ce ei și cu ei întregu poporul au ajuns la convingerea, că nică legea, nică dreptul nu mai pôte servi pentru ei ca scut în lupta contra inamicului, mult mai tare, armat cu tote mijlocele puterii de stat, au voit se-și ia refugiu în scutul acelei instanțe, care stă sus peste certele partidelor și care represintă simbolul unui scut de drept superior.

Memorandul Românilor, pe care ei au voit se-lu așternă coronei, a fost o petițiune pentru drept și dreptate, documentată prin acte. A fost un pas spontan făcut din libera voință, pe care ei fără nică un gând ascuns l'au întreprins diu mare și fățiș, cum se convenia față de o cauză drăptă, ce ei o reprezentau. Și pentru aceea ei au fost aruncați în temniță, au fost acușați cu cele mai grele crime politice și, după un proces, care în totu decursul său n'a fost, decât un exemplu de terore ală unei justiții politice false și nerușinate, li-s'au impus cele mai grele pedepse.

Nicăiri, și nică chiar în Ungaria, nu va exista un om, care din proces se-și câștigat convingerea, că prin procederea Românilor s'ar fi amenințat în ore-care modu interesul statului ungar; nimeni nu va cuteza se afirme, că intențiunea Românilor și mijlocul ales de ei ar fi feții unei inspirații dușmane statului. A fost vorba numai de un act leal de ajutorare propriă, ce nu li-a plăcut Ungurilor dela pu-

tere, și care pe nimeni nu l'a vătămă, decât singur într'altul, până și pace pe furcile din patria lor. Și cu nimbul, pe care și-l'au câștigat în vagabundările lor prin Europa ospitală și liberală, ei se împodobesc acum; și-și ținu acum de fală se trecă ca o națiune, care a luptat și sângerat pentru libertate, și care chiar prin acăstă luptă și-a creat o poziție între națiunile progresiste ale continentului.

Procesul din Clușiu însă, acăstă ne mai auzită orgie de volnică politică-națională, e de sperat, că va pune capetă înșelăciunei internaționale, care formeză pedestalul gloriei maghiare.

Procesul acesta și întreaga lui istorie îi arată lumii pe Maghiari în lumina tréză a realității și adevărului, ca pe un popor cu instinctele brutale ale unei rase barbare, a cărei existență în mijlocul familiei de popore europene formeză numai o absurditate istorică univرسالă.

Maghiarii, prin scandalul justițiar-politic dela Clușiu, s'au pus stălpul de rușine ală Europei — și acăsta într'un moment, când chiar erau pe cale de a-și pregăti opiniunea publică a continentului pentru cea mai nouă faptă a liberalismului lor fals, s'evirșită pe tere-nul bisericesc-politic!

Maghiarii au voit se facă pe Români se înțelegă odată pentru totdeuna, că ei cu milă și fără milă sunt dați pe mâna unei puteri brutale, care în totă privința este hotărâtă se-și toloscă puterea, de care dispune, pentru de-a suprima oră ce ripostări, făcute contra dictatelor sale. Voiesc se statueze un exemplu, că atât pentru Români, cât și pentru celelalte naționalități există în stat numai o singură libertate: libertatea de a-și schimba naționalitatea cu cea maghiară și că apoi pot face ce vor vră.

Dacă însă mai există între poporele din Europa o schinteă de simțământ de libertate, atunci ruginea, ce are se-o îndure poporul român în Ungaria, trebuie se deslănțuescă ună orcană de indignare, care înaintea lumii întregi se rupă pentru veci grandomaniei maghiare masca de pe față. În fine trebuie cunoscută națiunea cavalerescă, care încă astăzi își atribuie onorurile unei rase progresiste și liberale.

Etă aci sunt nobili Maghiari; aceștia sunt, cari fiind bătui în lupta pentru libertatea lor, implorau mila și ajutorul tuturor celorlalte popore.

Aici sunt eroii, cari ca martiri ai libertății cerșiau prin totă Europa; cari în numele libertății implorau ospitalitatea poporelor, și unde numai se putea făceau chiar și pe guvernerele puterilor străine se lucre pentru cauza lor nenorocită.

Aici sunt paladini libertății, cari de n'ar fi fost favorizați de entusiasmul poporelor pentru principiile, pe cari ei acum le calcă în picioare, ar

fi fost alungați ca nisce câni rioși dintr'un unghiu într'altul, până și în fine și-ar fi aflat odihnă și pace pe furcile din patria lor.

Procesul din Clușiu însă, acăstă ne mai auzită orgie de volnică politică-națională, e de sperat, că va pune capetă înșelăciunei internaționale, care formeză pedestalul gloriei maghiare.

Procesul acesta și întreaga lui istorie îi arată lumii pe Maghiari în lumina tréză a realității și adevărului, ca pe un popor cu instinctele brutale ale unei rase barbare, a cărei existență în mijlocul familiei de popore europene formeză numai o absurditate istorică univرسالă.

Maghiarii, prin scandalul justițiar-politic dela Clușiu, s'au pus stălpul de rușine ală Europei — și acăsta într'un moment, când chiar erau pe cale de a-și pregăti opiniunea publică a continentului pentru cea mai nouă faptă a liberalismului lor fals, s'evirșită pe tere-nul bisericesc-politic!

Procesul Memorandului
în camera italiană.

Cu data de 27 Maiu se telegrafieză din Roma următoarele:

Deputatul Imbriani a adresat în ședința de azi a camerei ministrilor Crispi și Blanc, o întrebare, decă au intențiunea se provoce o acțiune serioasă pentru a ocroti drepturile naționalităților și mai ales ale unui popor latin din Austro-Ungaria.

Ministrul Crispi a declarat, că nu pôte se răspundă. Atunci deputatul Imbriani esclama:

„Un glas dureros străbate la noi din Clușiu. Din parlamentul italian trebuie se pornescă o puternică protestare și în același timp trebuie se avem cuvinte de simpatie pentru poporele, cari iuptă pentru libertatea și independența lor.“

Președintele Crispi a declarat, că nu pôte se răspundă lui Imbriani, care nu are drept se-și desvolte aici întrebarea.

Manifestații la Bucuresci.

Bucuresci, 16 Mai v. 1894.

(Correspondență part. a „Gazetei Transilvaniei“)

Sâmbătă, 14 Mai v. curentu, la orele 8 sera, s'a ținut aci în Bucuresci, în sala Universității, o imosantă întrunire a studenților români, spre a se decide, ce este de făcut față cu condamnarea, într'un modu neomenos, a celor implicați în procesul Memorandului.

La acăstă întrunire au venit studenții într'un număr foarte mare, ceea ce le face onore, căci arată încă odată, că sunt gata

a veni ori-când la cestuniile ce privesc pe frații lor.

In acăstă întrunire s'a discutat, ce este de făcut în față condamnării comitetului național de peste munți.

Hotărrea unanimă a fost, că nu trebuie se se răspundă, — cum sciu Maghiarii să facă, — prin escese și violențări, ci se se discute în întruniri provocate în totă țera cestiunea condamnării, făcend atenți pe Români de aci asupra persecuțiilor fără sfârșit, ce Unguri voesc se mai facă și de aci înainte fraților lor.

Pe de altă parte s'a mai luat o rezoluțiune, ca să se roge tote asociațiunile de studenți din Europa, a-și trimite delegați la ună congres generalu, ce s'a decis a se ține în Bucuresci în cestiunea națională, pentru ca la rândul lor se binevoiescă a demasca și mai mult pe Maghiari în față Europei și a decide, ca să ne ia apărarea pe față, făcend ca să dea drepturile ce li-se cuvin Românilor transcarpatini.

Propunerea acăsta a însuflețit foarte mult pe asistenți și s'a adoptat cu unanimitate.

Discursurile au fost foarte aplaudate. Au vorbit d-nii C. Ionescu, Mircea G. Petrescu, Ilie Ighel, D. N. Davidescu, G. Anghelescu, Paulianu etc.

La fine s'a propus a se face o manifestație cu torțe pe stradele capitalei. Imediat s'a adus o musică și studenții în număr de aprăpe 1000, plus peste 4000 omeni, ce se adunară, făcură o manifestațiune demnă, percurgend strada Victoriei, mergend la președintele Lgei, ilustrul și venerabilul profesor d-lu V. A. Urechidă, apoi de aci au mers la d-lu Aureliu C. Popovici, făcend-i manifestațiuni căldurose.

La orele 12 din nopte, întorcend-se la Ligă, ca să depună steagul cel albăstru (dat la Sibiu în anul trecut), au întins o horă a unirei, după care în liniște s'a îndreptat fă-care pe la casa lui.

Ordinea cea mai mare a domnit în totu timpul manifestațiunei.

Pentru Luni, 16 Mai v. c., este anunțată o altă întrunire studențescă în cestiua națională la Universitate.

Vă voui comunica la timp și rezultatul acelei întruniri.

Romanul.

„O sentință barbară“.

Organul Cehilor bătrân, „Politik“, în numărul său dela 27 l. c. scrie sub acest titlu următoarele:

S'a pronunțat sentința în procesul clușian ală Românilor. Este mult mai tirană, de cum și-au cugetat-o chiar și aceia, cari consideră ura șovinistă a Maghiarilor capabilă de oră și ce.

Totu decursul procesului a fost o volnică fără séménu, ună atentă brutală asupra simțământului de drept ală unui popor întreg. În sentința adusă la Clușiu de judecătoria maghiară — de cumva li-se pôte atribui cuvântul acesta — se declară de vinovată o națiune întregă, căci cauza, pentru care s'au condamnat acum conducătorii români, este bunul tuturor Românilor, este evangeliul lor politic. De aceea sentința acăsta barbară va produce la totă Români un țipet de indignare, care va nasce un ecou pretutindenți, unde locuesc omeni civilizați.

„Gazeta“ iese în fă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 12 fl., pe șese luni

6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șese

luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumără la tote oficiile

poștale din intru și din afară

și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov

a administrațiune, piața mare,

Tergul Inului Nr. 30 etagiul

I.: pe un an 10 fl., pe șese

luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.

Cu dăsul în casă: Pe un an

12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni

3 fl. Ună esemplar 5 cr. v. a.

său 15 bani. Atătu abonamen-

tele câtă și inserțiunile suntă

a se plăti înainte.

Istoria, chiar și a timpului mai nou, ne arată destule exemple de arbitrii și nimericiă, de subjugare fără nici o considerare și de asuprire tirană față cu poporele mai slabe din partea celor mai tari, *dér nici unul nu ajunge nici pe departe grobianitatea și brutalitatea betyarcsă a Maghiarilor.* Dér și ei își voru umplé măsura, și pentru ei va veni ziua de plată, ori câtă de încreduți ar fi și ori câtă de multă ar abusa ei de puterea lor, baricadată cu mii de volnicii pline de sânge. Astfel de volnicii, precum este procesul finit al Memorandului, contribuie numai de-a aproape ziua de plată și răsplăta, și de-a lăsa, ca șovinismul barbar al Maghiarilor să se vadă de totă lumea civilisată în deplina sa golăciune respingătoare.

După acestea „Politik“ aduce amănunte cu privire la sentința pronunțată.

Diarul sășesc „Sieb. D. Tageblatt“ scrie în revista sa politică:

Sentința aspră a juriului din Clușiu asupra bărbaților Comitetului partidului național român, ca încheiere a procesului Memorandului, va fi de o însemnătate epocală pentru dezvoltarea cestiunei naționalităților. Nu există nici o îndoială, că abisul între Maghiari și Români s'a mărit, contrastul s'a adus la extremitate. Ce e drept, presa maghiară constată cu satisfacțiune verdictul juraților din Clușiu și sentința grea a tribunalului, dér nu pôte simți liniște deplină față de ferebrea între Români din Transilvania, și mărturisesc unanim, că acum, după delăturarea „agitatorilor“, trebuie să se încépe lucrarea politică serioasă pentru liniștirea țării. Sub acesta se înțelege înainte de tôte „informarea corectă a străinătății“, pentru-ca mișcarea să nu sugă puteri morale din manifestatiunile de simpatie ale presei din streinătate. În interior o „administrația bună“ va fi doftoriă, care sigură va vindeca „cestiunea română.“

Reîntorcerea dela Clușiu.

Cu ocaziunea reîntorcerei dela Clușiu a condamnatilor în procesul Memorandului, s'au luat măsuri foarte severe și radicale din partea autorităților ungueresce. În percursul liniei ferate dela Apahida și până la Bistrița au fost postate pe la tôte garile gendarmi, în număr de câte 10—15 inși, cari pe călători îi supuneau unor mișcătoare cercetări și pe țărani români îi tractau foarte brutală. Pe învățatorul român din Gilău gendarmii l'au arestat fără nici un motiv, i-au făcut perchiștiune domiciliară și la urmă neputându-l învinovăți cu nimic, l'au liberat. Asemenea perchiștiia i s'a făcut și învățătoarei Lidia Banciu din Gilău, cum și altor Români, fără de-a afla însă nimic.

La Deș și la Bistrița s'a pusă pază mare, însuși șpanul a eșit la gară, ér ceta de gendarmi s'a apucată să cerceteze cu de-amăruntul geamantanele și straițele călătorilor.

De-aemenea au fost blocate de gendarmi tôte garile aflătoare pe percursul liniei ferate dela Clușiu până la Sibiu. Poporul, ce eșie pe la gâr pentru întempnarea condamnatilor, a fost ținut la distanță din partea gendarmilor. Cu tôte acestea, la gara din Copșa mică, inteligența română din Mediaș și jură a isbutit să ofere acusaților un buchet de flori cu antică tricoloră.

Mai mare a fost entuziasmul la Agărbic, Șeica-mare și cu deosebire la Ocna Sibiului. Aci condamnatii fură întâmpinați de-o mulțime foarte mare de popor, care la sosirea trenului înțonă imnul național, erupe apoi în strigăte de „să trăieșcă“ la adresa condamnatilor, asupra cărora se aruncau din mulțime flori. Gendarmii, vedându că cu baioneta și cu patul puscei nu pot suprima această frumoasă manifestațiune, la plecarea trenului au tras câte-va focuri asupra mulțimei.

După o scire, ce o primimă adî dela un martor ocular, aceste impușcături

s'au făcut numai în vânt, ca să sparie mulțimea, dér fără rezultat.

Mai mari au fost ovațiunile la Sibiu. Când condamnatii ajunseră la gara de aici, de ambele părți ale drumului era portată în șiruri mulțime mare de popor. Intre cei ce eșiseră la gară spre întâmpinare se aflau și mai mulți fruntași sași, între cari vice-spanul cu soția, căpitanul orașului etc. În drumul dela gară până la locuințe, condamnatii au fost neîntrerupt aclamați.

„Tribuna“ spune, că a urmat după acesta o întrunire în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Întrunirea acesta, cercetată de un public foarte numeros, a fost câtă se pôte de animată.

Alba-Iulia, 16/28 Mai.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Eri pe la orele 2 d. a. a sosit trenul la Teiuș unul dintre condamnatii în procesul Memorandului, membrul comitetului Rubin Patîța. Deși nu era anunțată ora când va sosi, de dimineață încă se adună mulțime de popor din satele dinprejur, așteptându în șir de-alungul drumului până înăuntru orașului.

Aglomeratiunea de popor, deși s'a petrecut în cea mai mare liniște și ordine, a pus în mișcare poliția din Alba-Iulia, ér gendarmii cu baioneta pe pușcă, alergau dintr'un punct în altul, vrându să împrăștie poporul și să-l opréscă de a striga „Să trăieșcă!“

Acosta însă, firesce, nu le-a putut succede. Voru fi fost cu totul adunați cam la două până la trei mii de omeni și mulțimea striga mereu „să trăieșcă“, când Patîța cu soția sa trecea pe dinaintea lui. Gendarmii se îndesuiă pe lângă ei, așa că au trebuit să-i apostrofeze cu cuvintele: „Mereți de aici că nu suntem teltari!“ Poliția vrea cu totu preț să facă ca Patîța să nu mai mergă pe jos, ci să se urce în trăsura, densul însă a continuat drumul pe jos. În învâlmășela dintre gendarmi și țărani, li-s'au smuls gendarmilor două puști din mână. În urma asta un țărăn a fost străpuns cu baioneta prin burtă și a căzut jos sânge-rând. Strigări asurzitoare de indignare urmară după această scenă barbară.

Într'aceea vice-spanul recură militia și patru companii din regimentul de infanteria nr. 50 se resfiră prin totu orașul și închiseră stradele, ca să nu mai pôte străbate poporul în oraș.

Așa se termină această primire, pe lângă asistența întregii poliție precum și a gendarmeriei din loc și a unui batalion de infanteria din armata comună. Și tôte numai de frică, ca poporul să nu strige „să trăieșcă“ unui condamnat în procesul Memorandului!

Presă francesă

și

Procesul Memorandului.

Diarul parisiian „Le Memorial Diplomatique“, care apare în fiă-care Sâmbătă sub direcțiunea politică a publicistului André Sciana, publică în nr. său dela 19 Mai o epistolă asupra procesului din Clușiu, pe care o introduce cu cuvintele: „Am primit epistola următoare cu privire la procesul, ce se desfășură actualmente în Transilvania. Spiritul nostru de imparțialitate ne îndatoréază a-o publica“:

În introducere se spune, că în „Memorial Diplomatique“ s'au ilustrat de multe-ori relațiunile dintre Români și Maghiari; cestiunea română din Transilvania și Ungaria este acum o cestiune internațională, cu care, pe lângă multe reviste, s'a ocupat și fostul ministru de externe D. Fitzmaurice, în cabinetul Gladstone, care în interesul păcii europene a publicat o broșură, în care a dis între altele, că Europa e amenințată prin luptele naționalităților din Austro-Ungaria, deoarece Maghiarii și Germanii au sentimente ostile față de Slavi, ér Maghiarii cu deosebire

față de Români. Acestă stare de lucruri este periculoasă pentru tripla-alianță și pentru pacea europeană.

După aceea se face amintire despre motiunea de protestare primită în marle meetinguri din Bucuresci, dela 6 Mai 1894. pe care o și publică din cuvânt în cuvânt.

„Când întreaga presă francesă — se dice în scrisore — fără deosebire de color politică, a luat cu nobilitate cauza nenorocită a Românilor din Transilvania sub puterea sa suverană, când „Le Memorial Diplomatique“ constată contrastul ce există la Maghiari între principiile lăr de liberalism și între netoleranța lor în practică, nu le mai rămâne alta Maghiarilor, decât a se supune forței, pe care ei și-au creat-o, acesta va să dice opiniei publice francesce, de care au atata necesitate. Ei se-și recunosc greșelile!“

După aceea se vorbesc despre decursul procesului din Clușiu, în care acusații nu au putut să fiă apărați în limba lor maternă...

„Maghiarii s'au ridicat la 1848 în contra unor stări rușinoșe mai neînsemnate, și cu drept cuvânt. Acum se recunosc și ei naționalitatea română, acordându-i o autonomie a lor provinciale, care există atât în Transilvania (Croatia, etc.) cât și în Cislelania.

„Nici Români din frumoșă, dér nefericita Transilvania, nici din celelalte provincii, nici frații lor generoși și viteji din România liberă, nu se gândesc și nici când nu s'au gândit serios la o uniune politică integrală; nu, Români o spun sincer, nu s'au gândit la așa ceva.

„Carpații, cu șirurile lor dese de munți falnici, constituiesc o frontieră între frații și fiul aceluiași popor. Adevărata frontieră e idiomul maghiar. Etă de ce maghiarisarea forțată e un atac în contra frontierei etnice române, — ér nu apărarea culturală a Românilor pentru respectarea limitelor grăului național.

„Dacă Maghiarii voru continua cu persecutiunile în contra a totu ce este Român, numai fiindcă este Român, atunci li-se va smulge cu totul masea liberalismului lor. Un proverb român dice: „Cu minciuna poți prânzi, dér nu mai poți cina.“

„În 1848 Maghiarii au prânzit și naționalitățile au plătit pentru ei, aum erëndul lor să plătescă datoria față de naționalitatea slavă și română.“

SCIRILE ȚILEI.

— 16 (28) Mai.

D-l Roberto Fava, distinsul publicist italian, care de ani de țile a adus cauzei române neprețuite servicii cu age-lu său condei în publicistica italiană, a sosit cu trenul de adî dimineață în orașul nostru. D-l Fava a vizitat Redacția noastră, însoțit de energicul tiner N. Brândeu, apoi gimnaziul nostru român, unde a fost primit cu multă afabilitate și simpatie. D-l Fava a plecat cu trenul dela 2¹/₂ spre Bucuresci, unde va petrece câteva țile.

— o —

M. S. Regele Carol a sosit alaltăieri la Bruxella. La gară a fost întâmpinat de cătră regele Belgiei, prințul Albert, autoritățile civile și militare. Cei doi suverani s'au îmbrățișat în mod cordial. Un regiment de soldați a făcut onorurile militare. Musica a înțonat imnul român.

— o —

D-l Teodor Bulcu, subdirectorul institutului Pavelian din Beiuș, a depus în 26 l. c., censura de profesori din limba și literatura română și latină, înaintea comisiunii esaminătoare din Budapesta.

— o —

D-l Dr. I. T. Mera, reîntorcându-se la Carlsbad (Boemia), își va începe érași praxa sa medicală la băile de acolo. Însemnăm, că d-l Mera este unicul medic român la acele băi renumite.

— o —

Consulatul în Franța. Partidul conservator frances agită édea, de a se înlocui funcțiunea de președinte al republicei, cu un consulat compus din trei consuli: unul civil, altul militar și altul treilea pentru marină.

Stréinătatea pentru noi.

Presă rusescă și cea germană se ocupă în continuu cu procesul din Clușiu al Memorandului.

„Grazdanin“ scrie un articol sub titlu: „Judecătoria maghiară și victimele sale“, dicându, că i ar veni să ridă de această comedie maghiară, decât ea n'ar provoca sentimente atât de triste și lipsite de or-ce măngăere.

„Moskovskija Vedomosti“ critică liberalismul maghiar și ajunge la concluziunea, că același liberalism este mai nimeritor și mai periculos pentru singuraticle popore nemaghiare, decât însuși despotismul musulman.

Diarul berlines „Germania“ a scris în ajunul publicării sentinței următoarele: „Comedia, — căci nu se pôte numi alt-cum ceea ce se petrece în Clușiu — se va termina, firesce cu osândirea acusaților. Declarat vinovat va fi brutalul sistem maghiar, care asupresce tôte poporele din Ungaria și voesce a le maghiarisa cu forța.“

Chiar și „National Ztg.“ trebuie să recunoscă: că „Liberalul regim din Ungaria a provocat dincăce de granițele sale, de multe-ori, scandaluri, pentru-că în nisuița sa de a consolida supremația maghiară în Ungaria și Transilvania, a nesocotit categoric și de repețite-ori dorințele îndreptățite și drepturile singuraticilor naționalități.“

Cu bucurie constatăm, că afară de presă maghiară, germano-liberală-vienesă și oficială, precum și țiarele îngrășate din fondul de dispozițiune maghiară, întreaga presă din Austro-Ungaria și din streinătate, fără deosebire de limbă și de partide, a condamnat noul act de volniciă maghiară pornit din șovinismul nesațiabil și din ura de rassă fără de sémén în istoria poporelor.

„Reuniune frătescă.“

Sub acestă titlu scrie „Kronstädter Ztg.“ un prim articol, în care vestejesce în termin aspri tendința „Reuniunii carpatine maghiare“, care prin organul său „Erdély“ a maghiarisat numirile munților de pe teritoriul „Reuniunii Carpatine“ din jurul Sibiului.

Mai are poftă — esclamă „Kr. Ztg.“ — Societatea sășescă să se înfrățescă cu astfel de reuniuni?! Credem, că acesta este și pentru „jambor szász“ prea mult! Noi însă suntem de părere, că ar fi o rușine și o ticăloșă ne mai pomeni pentru noi, decât am mai întreținé „relațiuni amicale“ cu o reuniune, care fără nici o rușine lucră la marea operă a maghiarisării.

Și unde maghiariséază ea? Acolo în vârful munților, acolo se vor afla de aici înainte urmele operi de sugrumare ale „fraților“ noștri. Și acolo să respirăm greu, unde până acum a fost aerul curat.

Brava „reuniune frătescă“ face, ce va voi; noi n'o putem împiedeca în opera ei de predilecțiune. Dela noi însă se recere să luăm pozițiune în contra acestei fapte, și adecă Reuniunea noastră Carpatină se nu mai facă causă comună cu cea maghiară, căci acum și omul cel mai naiv vede, pe ce teren se afirmă activitatea culturală a acestei „brave reuniuni“.

Fôia sășescă amintesce scirea că „deputații poporului sășesc, pardon, ai partidei liberale maghiare, Filtsch și Zay, s'ar fi inseris ca membri ai vestitului „E. K. E.“ (Erdelyi Kárpáth Eglyet), o filială a „kulturgylet“-ului, și provócă pe numiți deputați să iasă din o reuniune dușmană Sașilor. Apoi inchee:

„Nu trebuie nici un moment să ne îndoim, că acesta o vor face din propria

inițiativă, după ce vor cunoște ten-
țele hotărâte ale acelei societăți — pen-
ru care scop și noi voim să sărim prin
ceste rânduri, căci după cele, ce s'au au-
tă despre această societate de maghiari-
re, nici unui Sas nu-i este permisă a o
mai sprijini în nici un mod: *ar fi o tra-*
dre a propriei națiuni!"

Gazetarii poporului „cavaleri”.

Orda de Jos, 29 Maiu n. 1894.

On. d-le Redactor! De un timp
câte mai toate foile maghiare aduc scirea
sensatională, ca Valahii din Orda s'au res-
tat în contra preotului lor, din cauză
a ține cu Ungurii, l'au maltratat și
amortit.

Față de aceste sciri false și tenden-
tose, vin a face cunoscut, că din toate
sciri s'au scris în foile maghiare, că s'ar
intemplant în comuna Orda, *nici unu cu-*
șor nu e adevărat. Tote acele sciri sunt
scise minciuni grosolane și fără de nici
un temei, deorece poporul din Orda de
Jos și Orda de sus e liniștit, își caută
de lucrul câmpului, din care trăesc, și
nici prin munte nu-i trece de a-și omorî pe
preoții săi, cu atât mai puțin se gân-
desce la o răscolă, fiă aceea de ori ce na-
tură.

Nu știu, ce scop au raportorii foi-
lor maghiare, de colporteză astfel de
minciuni grosolane, ér redactorii dela foile
unguresci, deși sunt convinși despre ne-
esactitatea lor, le publică și sparie lumea
cu ele.

Un raportor dela o fôia maghiară
și venit în 23 l. c. în Orda, spre a se
convinge despre omorul preotului și vâ-
dindu, că s'a înșelat, s'a încercat singur
a inscena bătăi, umblându în birtă cu revol-
verul în mână, și chiar atacându cu el
pe un Român, fără de nici o cauză.

Românul însă, cumpănind trebuia, a
risu de seracul raportor, și netemându-se
de revolverul lui, i-a spus în față, că
deci toți raportorii foilor ungueresci vor
fi de pânura acestuia, apoi nu se miră, că
apar în foile ungueresci astfel de sciri, ca
despre Orda.

Cu deosebită stimă

Basilii Hăteganu,
no'ară cercuală.

Cestiunea română în Franția.

In 29 Aprilie st. v. distinsul
profesor de limbile orientale și ma-
rele filo-român Emile Picot, a ținut
în marele amfiteatru al Sorbonei
din Paris o conferință de mare va-
lore asupra situațiunei actuale a Româ-
nilor din regat și din țările vecine.
Conferința a fost presidată de d.
Lavisse. De față erau dd. Ducrot,
profesor de drept administrativ,
Hennebert, colonelul garnisonei din
Versailles, apoi o mulțime de stu-
denți, diariști și alte persoane no-
tabile.

D-lă Picot începe disertația printr'o
mică introducere, spunându, că d-sa ține
conferința din impulsul inimei sale, că
personală se simte foarte onorată de acesta;
regretă însă din punctul de vedere al Ro-
mânilor, că nu e orator; mai adăogă, că
dată fiind locul oficial, unde se ține con-
ferința, nu-și va pute exprima liber senti-
mentele sale românești și simpatiile de cari
e animat față de o cauză atât de dreaptă.

Intrându în materie, face o scurtă
privire a originei Românilor, pe care d-sa
o declară latină; nu voesc însă să intre
prea adânc în cestiune, fiindcă: *dacă ar*
vorbi de Traian, ar fi silită să vorbească și
de Atila, lucru, care n'ar face cinst Unguri-
lor. După aceea face istoricul principa-
telor române, arată, cum au prosperat
de când s'au unit, cum Muntenia nu și-a
schimbat teritoriul de când se cunoște
ca principat, că din contra Moldova în 2
rânduri a perdit câte o parte din terito-
riul său: la 1777 Bucovina, ér la 1812
Basarabia; că Rusia și-a retrocedat, în
urma congresului dela 1856, partea de sud,

pe care însă mai târziu, avându să facă să
dispară amintirea înfrângerii suferite, a
luat-o înapoi, dându-ne în schimb Dobro-
gea, pe care Românii întâiu n'au prețuit-o,
dér pe care acum o recunosc de a fi de
un folos incontestabil, deși populația
ei e compusă mai mult de străini, însă
grația puternicei facultăți de asimilare a
Românilor e de sperat, că se va roma-
niza cu totul.

Trece apoi la Bucovina și spune, că
a fost luat de Austria; că numărul Ro-
mânilor e de peste 50,000, ér restul Ger-
man și Ruteni; că grația religiei ortodoxe
a Rutenilor și Românilor, există o în-
riurire colosală a acestor din urmă asu-
pra celor dintăiu, episcopul fiind Român,
lucru care face, ca influența Româ-
nilor să fi mare în Bucovina.

Venind la Transilvania spune, că din
2 milioane și jumătate locuitori, mai mult
de jumătate, 1,300,000 sunt Români, ér
restul 1,200,000 e compus din Saxoni și Un-
guri, a căror jumătate e formată de o
sectă a parte numită Sécui, cari vorbesc
un idiom ungueresc particular, cari însă
nu se înmulțesc de loc, ci din contra
decesc prin faptul, că mulți emigră
mai cu seamă în România, unde acești fal-
nici Maghiari, acești Iohani și Ianoși, nu intră
ca cuceritori, ca stăpânitori, cum se cred
ei în Transilvania, ci îmbrățișeză nobila
meserie de palfreniers (rândăși) și de co-
chers (vizitii)! — D-sa spune, cum Tran-
silvania până la 1866, când s'a făcut du-
alismul, a fost un principat autonom
sub suzeranitatea Austriei și că de atunci
s'a încorporat Ungariei; că dintre orașele
principale e Clușii capitala ei, cu o po-
pulațiune de 30,000 de locuitori.

Arată, cum elementul Saxon din
causa decreșerii populației e destinat să
dispară(?), că prinurmă viitorul în Tran-
silvania e al rasei române, ori cât de
mari ar fi persecuțiile ce ei ar suferi.

Trece apoi la Crișana și spune, că aci
se observă un efect contrar, că Românii
în parte s'au desnaționalizat de ore-ce se
găsesc sate de Români, cari vorbesc nu
mai ungueresc, dér cu toate acestea tot
n'au uitat drumul bisericeii ortodoxe, care
le amintesc încă originea lor română.

Arată în fine, că în Bănat elementul
românesc e în majoritate, restul e
format de Unguri și Sărbi; că Românii
aci sunt de o vitalitate remarcabilă și că
Sărbi dispar încetul cu încetul din cauza
pacnicei asimilări a Românilor, așa că și
aci viitorul va fi tot al lor; spune apoi
că din asta cauză harta alăturată memo-
riului studenților Transilvăneni e inexactă
prin faptul, că elementul românesc a
câștigat un mare teren față de cel sâr-
besc, și că acesta o afirmă în cunoștință
de cauză ca unul, care a trăit mai mult
ani în Timișoara.

Acest lucru, spune D-sa, e de alt-
mintrelea confirmat printr'un proverb
sârbesc, care dic: *când intră o muere Ro-*
mâncă în casă sârbească, totă lumea devine
română.

Mai face apoi mică observări asupra
Românilor din Serbia și Bulgaria, amin-
tind în trecăt pe Românii din Macedo-
nia și termină în aplausele generale, spun-
ându, că ori cari ar fi peripețiile, prin
cari vor trece Românii, ei se-și aducă în
tot-d'auna aminte de un adevăr cuprins
în trei cuvinte, pe care D-sa îl dă ca con-
cluzie a conferinței sale:

Românul nu pier!

Impertinență jidovă.

Publicăm, ca curiositate, o cir-
culară israelită de perciunatul Dr.
A. Stern din România, în care se
îndemnă lifta păgână să facă con-
tribuir pentru înființarea unui diar,
care să apere interesele israeliților
din România. Circulara e de-o im-
pertinență uimitoare. Êtă textul
acestui evangeliu israelit:

Domnule,

Avem onóre a vă înainta, odată cu
acesta, o listă de subscripți pentru fun-

darea unui diar dîlnic, care să se ocupe,
între altele, și cu cestiunea „večnică vie“
a israeliților-români, și vă rugăm a vă
grăbi a răspunde apelului nostru subscriind
— atât d-v. cât și cunoscuții d-v. — un
număr cât mai mare posibil de acțiuni
și abonamente.

Cunoscem interesul, ce fiă-care is-
raelit din țără simte, în împrejurările de
față, pentru înființarea unui diar ca acela,
pe care voim să-l fundăm și nu ne in-
doim, că ne veți da sprijinul d-v.

Sunteți, de sigur, dureros impresi-
onati, ca și noi, de starea crudă și anor-
mală, în care ne aflăm noi israeliții din
România: Cine și-ar fi putut închipui, că
cinci-spre-dece ani, după tratatul dela
Berlin, copiii noștri vor fi alungați din
școli, ér noi cu toții tratați ca vagabunți
internaționali, cari, după ce ne dăm tri-
butul sângelui, putem fi asvirliți peste
graniți în 24 de ore?

E destul a vă menționa acest fapt,
pentru a vă face să înțelegeți, că nu e
nimăuna dintre noi permis astăzi a sta
cu mâinile cruciș și a privi cu o culpabilă
nepăsare la cele ce se făptuesc în contra
noastră. Necesitatea unui organ de publi-
citate dîlnic ni-se impune. Linia de con-
duită a diarului va fi espusă într'un
program amănunțit, ce va precede primul
număr al diarului. Pentru moment ne
mulțămim a vă menționa, că în partea pri-
vitore la cestiunea israelită organul nostru
va avé de scop:

1) A face cunoscut și denunța sta-
rea israeliților în țără, suferințele lor și
tote faptele, ce se petrec în contra lor,
— căci nu toți cunosc realitatea lucruri-
lor;

2) A apăra drepturile israeliților și a
combate toate măsurile și legile restrictive
și excepționale edictate în contra lor;

3) A lumina pe israeliții înși-și, deș-
teptându-le înțelegerea intereselor lor, a-i
stringe într'un mănunchiu pentru a lupta
pe toate căile legale pentru ameliorarea
stărei lor politice, civile, sociale și eco-
nomice.

Diarul va fi încredințat în mâinile
unui grup de bărbați capabili, cari au
studiat cu de-amănuntul cauza noastră din
tote punctele de vedere și cari știu să
mănuiască condeiful, — și acesta sub pri-
vegherea noastră.

Credem, că nu e nevoia a mai in-
sista asupra importanței organului de publi-
citate, ce voim să-l înființăm și vă
mulțămim dinainte pentru concursul, ce
suntem siguri, că ni-l veți acorda.

Primiți, domnule, asigurarea stimei, ce
vă conservăm.

p. comitetă, Dr. A. Stern.

SCIRI ULTIME.

Bucuresci, 28 Maiu. Din Paris
se telegrafiază, că diarele „La Jus-
tice“, „L'Europe“. „Le Siècle“, „Les
Debats“, „L'Intransigent“ și multe alte
publică articole foarte favorabile cau-
sei române, condamnându cu tărie
și fără cruțare sentința monstruosă
dela Clușii. Articolele sunt se-
mnate de fostul ministru *Flourens*,
Clemenceau, *Rocheffort*, fostul ministru
Yves Guyot și alții.

Budapesta, 28 Maiu. Majestatea
Sa a respins cererea Sărbilor de
a li-se permite ținerea Congresului
bisericeii sârbesci. Acest refuz pre-
înalt a produs mare senzație în
cercurile sârbesci.

Literatură.

A apărut Nr. 6 din „Revista Con-
temporană“ cu următorul cuprins: *Ilie*
Demetrescu: Music. Red.; Scriitori. diariști
și publicul actual. *Ilie Demetrescu*, Durere.
Eu, critica literară și librării noștri. *A. de*
sub salcâmi, Vă lasă... *Torcadore*, Varietăți.
Indigo, Silueta omenirei. Recreații, coresp.
bibliografii. Redacția: Calea Moșilor Nr.
251.

Au apărut;

O ședătoare la țără seu Povestea că-
lătoriei lui Moșu Albu, de Anton Panu.
Ediția nouă revădită. Editura librăriei
Ciurea în Brașov. Form. 8° de 128 pag.
Prețul 30 cr.

Felicitări în poezii și prosă, precum
și alocuțiuni și vorbiri la diferite ocazii
scolastice, de *George Simu*: Editura Tipog-
rafiei „Aurora“ A. Todoran în Gherla.
Form. mică de 136 pag. Prețul 20 cr.

Sciri telegrafice.

CLUȘIU, 29 Maiu. Erî noapte
s'au răsculat Ungurii din comuna Fe-
neș și s'au dus armați cu furci, pari
etc. la locuința învățătorului român, că-
ruia i-au jurat peirea. Românii din
satul prinșeră de veste și se ridicară
și ei să ia în apărare pe învățător.
Numai prezenței de spirit și ener-
giei acestui brav învățător este a
se mulțami, că nu s'au încăerată
omenii și n'a curs sânge, căci lui
i-a reușit a-i liniști și a face ca
Ungurii să se retragă cu rușine.

S'a pornit și în comitatul Clu-
șului cercetare cu scop de a ur-
mări pe cei ce au adus poporul
la Clușiu în 7 Maiu a. c. Funcțio-
narii unguri își dau silință a storce
dela țărani, prin amenințări și tero-
risare brutală, mărturisiri în contra
preoților și a dascălilor români.
Așa preotul din Fodora a fost
tras în cercetare de solgăbirul și
este greu amenințat, că ar fi atîtat
poporul, ca să vină la procesul la
Clușiu.

NECROLOGU. Ioan Duma, notariu
cercual în Perșani, după un morbu îndel-
lungat, împărțit fiind cu sf. Taine, și a
dat nobilul său suflet în mâinile Cre-
atorului Sâmbăta în 26 Maiu st. n. a. c. Ră-
mășitele pămâtesci ale defunctului s'au
depus spre odihnă eternă Lună în 28 Maiu
în cimiterul greco-oriental din Perșani.
Fiă-i țărâna ușor! Anna, Maria, Safta ca
surori. Ioan, Cornelia, Traian, Octavian
ca copii ved. Anna Duma n. Popa ca mamă.

DIVERSE.

Vârsta musicanților. Gazetele fran-
cese vorbind de bătrânețea verde a auto-
rului operei Falstaff, au făcut o statistică
arătând vârstele la cari au ajuns diferiți
ilustrii măsuri. Cel mai bătrân dintre
renumiți compozitori este Ambrogio Tho-
mas, care s'a născut la 1811, e cu trei ani
mai mare de cât Verdi. Êtă vârstele, la
cari au ajuns musicanții: Auber, 89 ani;
Haydn, 77; Rossini, 75; Gounod, 75; Me-
yerbeer și Wagner, 70; Halévy, 62; Boiel-
diou, 59; Beethoven, 57; Mendelssohn, 56;
Donizetti, 51; Mozart, 50; Weber, 40 ani.
In generală musicanții au trăit mult; dér
statisticieni au uitat 2 dintre cei mai re-
numiți: pe Bellini, autorul operei Somnambula
și pe Bizet, autorul nemuritoarei Carmen.
Amândoi au trecut de tineri în imor-
talitate.

Din viața împărătesei Caterina. Im-
părătesa Caterina II a Rusiei era îndră-
snită și curajoasă în vreme de primejdiă,
era femeie cultă și spirituală, însă avea o
mare frică de morțe. Istoria lămură nu cu-
noște un om care să se fi temut într'a-
tât de morțe ca împărătesa Caterina. Ea
fugea de totul ce putea să-i aducă aminte
de morțe. Ea ura colorea neagră și dase or-
din, ca nimeni să nu porțe în Petersburg
haine negre. Tote îngropăciunile în oraș
trebuiau să se facă dimineața înainte de 6
césuri. Când se întempla să moră cineva
la Curte, împărătesa pleca din oraș. Ea
pentru ori-ce în lume nu s'ar fi suit
într'o trăsură, care ar fi fost văpsită în
negru.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maiari.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Mai 1894.

Renta ung. de aur 4%	120.55
Renta de corone ung. 4%	95.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	127.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.30
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	124.25
Bonuri rurale ungare	95.20
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	149.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	142.60
Renta de hartie austr.	98.45
Renta de argint austr.	98.40
Renta de aur austr.	120.80
Losuri din 1860	146.50
Actii de-ale Banței austro-ungar	996.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	433.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	351.—
Napoleonori	9 95 1/2
Marci imp. ger.	61 27 1/2
London (lire sterlinge).	125.15
Rente de corone austr.	97.90

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Mai 1894.

Banote rom. Camp	9.84	Vend	9.88
------------------	------	------	------

Argint român. Camp.	9.80	Vend.	9.84
Napoleon-d'ori Camp.	9.90	Vend.	9.94
Galbeni Camp.	5.84	Vend.	5.90
Ruble rusești Camp.	—	Vend.	—
Marci germane Camp.	60.90	Vend.	61.—
Lire torcești Camp.	—	Vend.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.50	Vend.	102.50

Târgul de rimători din Steinbruch.

La 21 Mai n. 1894

Starea rimătorilor a fost de 192 741 capete la 22 Mai au intrat 4216 capete și au eșit 2457 rămânând la 16 Mai un număr de 194,500 capete.

Se notează marfa: ungușcă veche grea dela 44 — cr. până la 45.— cr. marfa ungușcă tineră grea dela 47 cr. până la 47 1/2 cr. de mijloc dela 46 — cr. până la 47.— cr. ușoră dela 46.— cr. până la 47.— cr.

Marfa țărănească grea dela 44 până la 45 — cr. de mijloc dela 44 cr. până la 45.— cr. ușoră dela 43 1/2 cr. până la 44 1/2 cr.

TIPOGRAFIA**A. Mureșianu**

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acestu stabilimentu este provăditu cu cele mai bune mijloce tehnice și fiindu bine asortatu cu totu felulu de caractere de litere din cele mai moderne este pusu în pozițiune de a pute esecuta **orice comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AURU, ARGINTU ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURİ.

Comandele eventuale se primesc în biuroulu tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, etajulu I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugămă a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couvercle, in tela mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURİ
și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.**Sosirea trenurilor în Brașov:**

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenulu de persoane: 8 ore dimineța.
Trenulu accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenulu mixtu: 10 ore 25 minute sêra.
Tr. expr. Român: 5 ore 07 m. d. minêța.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenulu accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenulu mixtu: 7 ore 1 minute sêra.
Trenulu accel.: 10 ore 37 minute sêra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. sêra.

3. Dela Zernesci la Brașov:

Trenulu mixtu: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenulu mixtu: 1 ora 44 min. după am.
Trenulu mixtu: 8 ore 31 min. sêra.

4. Dela Ch-Osorheiu la Brașov:

Trenulu mixtu: 8 ore 19 min. dimin.
Trenulu de persoane: 1 ora 51 m. d. am.
Trenulu mixtu: 7 ore 20 min. sêra.

Plecarea trenurilor din Braș:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenulu mixtu: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenulu accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenulu de persoane: 7 ore 43 min. sêra.
Tr. expr. Român: 10 ore 26 min. sêra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenulu accel.: 4 ore 59 minute dimin.
Trenulu mixtu: 11 ore înainte de amêđi.
Trenulu accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimin.

3. Dela Brașov la Zernesci:

Trenulu mixtu: 8 ore 35 min. dimineța.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenulu mixtu: 9 ore 10 min. sêra.

Dela Brașov la Ch-Osorheiu.

Trenulu de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenulu mixtu: 8 ore 50 minute dimin.
Trenulu mixtu: 4 ore 50 min. dimin.

Ospetăria națională română.**Avisu!**

Se aduce la cunoștință P. T. publică, cumcă subscrisulă **am deschis în Brașov**

o ospetăria națională română
împreună cu grădină
în „Piață“ Târgul-Grăului Nr. 8.

unde se află de vânzare **vinu naturalu curatu din Ardełu** și **bere prospeta**, precum și diferite **mâncări gustose**. Cu stima:
Ioan Lupu.

Antreprise de pompe funebre**E. Tutsek.**

Brașov, Strada Porții Nr. 4. Colțul Târgulu boilor.

Recomandă on. publică la casur de mörte, aședământulu său de inmormentare bogatu asortatu in cari tote obiectele, atatu sortele mai de rëndu, cătu și cele mai fine, se potu căpăta **cu prețuri ieftine**.

Comisiune și **depon de sicriuri de metalu** ce se potu închide hermeticu, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemnu**, de **metal** și de **lemn de stejaru**.

Depou de **monumente** și **placur** cu prețurile cele mai modeste.

Representanță de monumente de **marmură** caru **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și unu **caru funebru** vëndu pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se escută **promptu și ieftinu**, iau asupra-mi și **transporturi de mörți în străinătate**.

In fine recomandă și biroulu meu mijlocitoru procedându cu cunoscute-mi soliditate.

La casur de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

10—*

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulu abonamentulu este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe unu anu 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe unu anu 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se facu mai ușoru și mai repede prin **mandate postale**.

Domni, cari se voru abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămuritu și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“